

ORIGINAL ARTICLE

The Phoenix of Konya Selcuk University Faculty of Medicine

Konya'nın Anka Kuşu Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi

¹Berna Erayman , ¹Serap Şahinoğlu

¹Ankara University Faculty of Medicine, Department of History of Medicine and Ethics

Correspondence

Berna Erayman, Ankara University Faculty of Medicine, Department of History of Medicine and Ethics, PhD student

E-Mail: drberna42@gmail.com

Note

This article is for the IVX conference held in Hatay on 8-11 June 2022. It was presented as a paper at the Turkish Medical History Congress.

How to cite ?

Erayman B. , Şahinoğlu S. The Phoenix of Konya Selcuk University Faculty of Medicine. Genel Tıp Dergisi. 2023; 33(1): 1-13.

ABSTRACT

In this study, how the Selcuk University Faculty of Medicine was established to be passed on to new generations, the difficulties experienced in the first years, as well as the solidarity, sacrifices, solutions found and the values that the Faculty of Medicine brought to Selcuk University and Konya were investigated. The findings and documents were examined and the issue was intended to be brought into the field of Republic History of Medicine.

The findings of the study were obtained by a semi-structured oral history study and examination of related documents. Face-to-face interviews were conducted with the residents of Konya by obtaining the consent of the academic, administrative and other staff members of Selcuk University and the Faculty of Medicine, the students of the faculty of medicine of the period, the managers of non-governmental organizations who witnessed the establishment process. Data were collected from people living in other cities via telephone calls and e-mails. Parliamentary minutes, local newspapers of the period, and student archives, which were accessed with official permission, were used.

Today, it is very important in terms of belonging to the institution that everyone, from the student to staff of the medicine faculty, from the assistant to the faculty member in the academic staff, is aware of all these processes, the difficulties experienced and the sacrifices made by the faculty. Selcuk University Faculty of Medicine is a phoenix that heals for Konya, rises from its ashes and reaches through difficult roads.

Key Words: Konya, Selcuk University, Faculty of Medicine, History.

ÖZ

Bu çalışmamızda yeni nesillere aktarılacak üzere Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin nasıl kurulduğu, ilk yıllarda yaşanan zorlukların yanı sıra dayanışma, fedakarlıklar, bulunan çözümler ve Tıp Fakültesi'nin, Selçuk Üniversitesine ve Konya'ya kazandırdığı değerler araştırıldı. Bulgu ve belgeler incelenerek konunun Cumhuriyet Tıp Tarihi alanyazına kazandırılması amaçlandı.

Çalışmada bulgular, yarı yapılandırılmış sözlü tarih çalışması ve ilgili belgelerin incelemesi ile elde edildi. Kuruluş sürecine tanıklık eden Selçuk Üniversitesi ve Tıp Fakültesindeki akademik, idari ve diğer kadrolarda yer alan kişilerden, dönemin tıp fakültesi öğrencilerinden, sivil toplum örgütlerinin yöneticilerinden onamlar alınarak Konya'da yaşayanlarla yüz yüze görüşmeler yapıldı. Diğer şehirlerde yaşayanlardan telefon görüşmesi ve e-posta yolu ile veriler toplandı. Meclis tutanaklarından, dönemin yerel gazetelerinden, resmi izinle ulaşılan öğrenci arşivinden faydalanıldı. Bugün Tıp Fakültesi'nin öğrencisinden personeline, asistanından akademik kadrolarda bulunan öğretim üyesine kadar herkesin fakültenin geçirdiği tüm bu süreçleri, yaşanan zorluklar ve yapılan fedakarlıkların fark etmesi kurum aidiyeti açısından oldukça önemlidir.

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Konya için şifa dağıtan, küllerinden doğup, zorlu yollardan geçerek bizlere ulaşan adeta bir Anka Kuşu'dur.

Anahtar Kelimeler: Konya, Selçuk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tarihçe

Giriş

Konya, tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış, farklı kültürlerle iç içe geçmiş, Selçuklu döneminde medreseleri ile ünlenmiş kadim bir başkenttir. Kurulan Genç Cumhuriyet'in Üniversite alanında yaptığı reformları takiben Konya, 1975'de 'Selçuk Üniversitesi'ne kavuşmuştur. Bu dönem ülkenin içinde bulunduğu siyasi koşullar nedeniyle Konya halkı Üniversiteye karşı mesafeli bir duruş sergilemiş olsa da 1982 yılında Tıp Fakültesi ve Hastanesinin hizmete girmesi ile yaşanan zorluklar zamanla aşılmıştır.

Tarihte Konya ve Sağlık Kurumları

Konya, ilk çağlarda Çatalhöyük'ten başlayarak Hitit, Frig, Lidya, Pers, Roma ve Bizans dönemlerinde önemli bir yerleşim yeri olmuştur. İlimi ve ticari yönden en parlak zamanını Selçuklu Devleti'nin başkenti olarak yaşamıştır (1).

Selçuklu Devleti hükümdarlarından 1. Alaeddin Keykubat, o dönemin ilim ve irfan sahibi insanlarını devletin başkenti olan Konya'da toplamış, onlara itibar göstermiştir. Alaeddin Keykubat'ın başlattığı bu devlet geleneğini sonraki yöneticiler ve diğer devlet adamları da devam ettirmiş, Konya farklı bilim dallarında eğitim veren medreseleriyle ünlenmiş, bir çekim merkezi olmuştur (2).

Konya'da ulusal sınırları aşan, kültürel ve etnik farklılıklarla bütünleşmiş bir düşünür olan Mevlana ve ailesi de bu dönemde Konya'ya yerleşmiştir. Araştırmamız sırasında görüştüğümüz Postnişin Mustafa Holat (3) "*Sultan-ül Ulema olarak bilinen Bahâeddin Veled,, Alaeddin Keykubat'ın daveti üzerine ailesi ile birlikte Konya'ya gelmiştir. Sarayda ikamet etmesi istendiğinde: 'Alimlerin sarayda kalması haramdır, ilim yuvasında kalmaları*

cennette olmaları gibidir' diyerek sarayda kalmayı uygun görmemiş, Altunapa-İplikçi Medresesine yerleşmiştir." bilgisini vermiştir. O sırada delikanlılık döneminde olan, sonraki yüzyıllarda adı Konya'yla birlikte anılan oğlu Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî muhkem kaleler, medreseler, kütüphaneler, han ve hankahlar, hamamlar, kervansaraylar, imarethaneler ve şifahanesiyle güven, ilim, sanat, ticaret ve zenginlik içeren bu başkente mührünü basmıştır (4).

Türkiye Selçuklu Devleti'nin dağılmasından sonra Karamanoğullarının merkezi olan Konya, Osmanlı devleti için de stratejik önemini her zaman korumuştur. Kurtuluş Savaşı yıllarında Konya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmuş, Cemiyet kurtuluş mücadelesinde birlik ve beraberlik için çaba göstermiştir. Cemiyetin Hanımlar Şubesi orduya yardım için dikiş kursları açmış, müzayedelerle toplanan geliri orduya aktarmış, işgale karşı Anadolu'da ilk kadın mitingini düzenlemiştir (2, 5, 6).

Başkent olduğu dönemde yerli halkın yanı sıra Selçuklu Devleti'nin Konya'ya yerleştirdiği Türk, Müslüman sivil halk, devlet adamları, aktif ticaret yolları üzerinde bulunduğu için tüccarlar, medreselerdeki ilim insanları ve öğrencilerle canlı bir yaşamın olduğu Konya'da, şehrin ihtiyacını karşılayan üç adet sağlık kuruluşu vardı (1, 2, 7). Banisi, belli olmamakla beraber 2. Kılıçaslan zamanında akıl hastalarının tedavi edildiği bir bimarhane yapılmıştı. Sultan 1. Alaeddin Keykubat zamanında dönemin korkulan hastalığı cüzzam için Alaeddin Sırçalı Sultan Zaviyesi veya Miskinler Tekkesi olarak bilinen cüzzamhane inşa edilmişti. Bir tecrit yeri olan bu kurumda insanlar sosyal hayatlarını devam ettirebiliyordu. Evlenme, çocuk sahibi olma hakları vardı. Devlet dini görevleri için imam, davaları için kadı görevlendirmişti (7).

1. Alaeddin Keykubat tarafından diğer hastalıkların da tedavi edildiği "*Darüş-şifa-yı Alai*" adlı bir sağlık kurumu yaptırılmıştı. Kendine ait zengin bir vakfiyesi olan Alaeddin Şifahanesi, Osmanlı Devleti zamanında tıp eğitimi ve sağlık hizmeti vermeye devam etmiştir. Tıp alanındaki yenilenme hareketleriyle birlikte 19. yüzyılın ortalarına doğru Konya'daki askeri birliklere cerrah hekim ve eczacılar gönderilmiş, şifahane görevini tamamlamış ve modern bir anlayışla 20. yüzyılın başlarında Konya Gureba Hastanesi kurulmuştu. Bu hastane cumhuriyet döneminde "Devlet Hastanesi" adını almıştır. Günümüzde Numune Hastanesi olarak yeni binasında hizmet vermektedir (7, 8).

Cumhuriyet Döneminde Üniversitelerin Gelişimi

Darülfünun, 1863 yılında resmen açılmış, ancak farklı sebeplerle pek çok kez kapanıp-açılmak durumunda kalmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra, 1924 yılında kanun düzenlemesiyle idari ve mali özerklik kazanmıştır. 1923-1933 yılları arasında genç cumhuriyetin beklentilerini karşılayamayan Darülfünun, inkılaplar karşısındaki durgunluğu, bilimsel çalışmalar ve müfredatındaki yetersizlikler üzerine eleştiriler almıştır. Atatürk'ün davetiyle İsviçre'den gelen Prof. Albert Malche, İstanbul Darülfünunu'nu incelemiş, 1932'de bir rapor sunmuştur (9, 10). Bu rapor doğrultusunda 6 Haziran 1933'de 2252 sayılı kanunla Darülfünun

kaldırılmış, Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevlendirilmesiyle İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. 1946 yılında çıkarılan 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu ile üniversitelere tüzel kişilik, bilim ve yönetim özerkliği tekrar verilmiştir. 1961 Anayasası'na üniversitelerle ilgili olarak "Madde 120" eklenmiş, öğretim elemanlarının siyasi partilere üye olmalarının önü açılmıştır. Üniversitelerin Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olması hükmü kaldırılmıştır (9,11-13).

1963-1967 yılı Devlet Planlama Teşkilatı birinci 5 yıllık kalkınma planında "Yükseköğretimde öğretim üyesi yetiştirilmesi konusunun sürat ve önemle ele alınması" ve "Yükseköğretimde, öğretim yanında araştırma fonksiyonuna da öncelik verilmesi gerektiği" vurgulanmıştır. 1968-1972 yılı ikinci 5 yıllık kalkınma planında büyük merkezlerdeki üniversitelere, yeni kurulan üniversitelere öğretim üyesi desteği verme yükümlülüğü konmuştur (14, 15).

1973'de çıkarılan 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ile "Üniversite Denetleme Kurulu" kurulmuştur. Bu kanunun 7. Bölümü yeni üniversiteler, fakülteler ve bunlara yardım başlığı altında bulunan yeni üniversitelerin kurulması ile ilgili düzenlemelerdir. Üniversiteler, 1981 tarihinde çıkarılan 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ile "YÖK'ün (Yüksek Öğretim Kurulu) merkezi otoritesine bağlanmış ve eğitimde fırsat eşitliği üzerinde çalışılmıştır (16, 17).

Bu çalışmada gelecek nesillere aktarılacak üzere Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin nasıl kurulduğu, ilk yıllarda yaşanan zorlukların yanı sıra dayanışma, fedakârlıklar, sorunlara bulunan çözümler ve Tıp Fakültesinin, Selçuk Üniversitesine ve geçmişinde ilim merkezi olan ve sağlık hizmetlerinde önderlik yapan Konya'ya kazandırdığı değerler araştırıldı. Bulgu ve belgeler incelenerek konunun Cumhuriyet Tıp Tarihi alanyazınına kazandırılması amaçlandı.

Yöntem

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı'nda Cumhuriyet Tıp Tarihi dersi için hazırlanan ödev temel alınarak başlayan bu çalışma için Necmettin Erbakan Üniversitesi İlaç ve Tıbbi Cihaz Dışı Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 2021/3362 karar sayılı etik onay alındı. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi kampüs alanına taşınırken Necmettin Erbakan Üniversitesi, Tıp Fakültesi'ne binasını devretmiş olduğu için Necmettin Erbakan Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dekanlığından kurum arşivlerini kullanmak için izin alındı. Fakültenin kuruluş dönemine ilişkin verilere ulaşabilmek için dekanlık arşivleri incelendi. Tıp fakültesinin kendi yayını olan *Selçuk Tıp Fakültesi Dergisi*'nin 1982-2021 yılları arasındaki süreli yayınları tarandı.

Yakın tarih ve kurum tarihi çalışmalarında sözlü tarih çalışması yapmak, bireylerin içinde yaşadıkları çevreyi, değişimlere tanıklık etmiş kişilerin verdiği bilgilerle birincil kaynaktan öğrenme ve kavrama amacına hizmet eder (18, 19). Kurumların tarihini incelemek sadece onların geçmişine ait bilgileri derlemenin ötesinde ülke tarihinin gelişimi, geçmişe dikkat çekilmesi, farklı deneyimlerin unutulmaması ve günümüze ışık tutması açısından önem taşımaktadır (20).

Görsel 1: Konya yerel basınında Tıp Fakültesi hakkında haberler (26).

Çalışmamızda bulgular, yarı yapılandırılmış sözlü tarih çalışması ile Üniversitenin kuruluşuna tanıklık etmiş kişilerle yapılan görüşmeler, ilgili belgelerin incelenmesi ve yerel basına yansıyan haberler temel alınarak elde edilmiştir. Tıp Fakültesinin kuruluşuna tanıklık etmiş kişilere kartopu yöntemi ile ulaşılarak görüşmeler planlanmıştır. Görüşmeler Nisan 2021 tarihi ile Temmuz 2021 tarihi arasında gerçekleştirilmiştir.

Selçuk Üniversitesi ve Tıp Fakültesi'nin kuruluş sürecine tanıklık eden akademik, idari ve diğer kadrolarda yer alan kişiler, dönemin tıp fakültesi öğrencileri, kuruluşta etkili olan sivil toplum örgütlerinin yöneticileriyle yazılı onamları alınarak Konya'da yaşayanlarla yüz yüze görüşmeler yapıldı. Başka şehirlere yaşayanlardan telefon görüşmesi ve elektronik posta yolu ile veriler toplandı. Her katılımcıyla birden fazla görüşme yapıldı. Katılımcıların kuruluş sürecindeki rollerine uygun sorular hazırlandı. Katılımcıların büyük çoğunluğunun 75 yaş üstü olması sebebiyle, söz akışını bozmamak için

ÖĞRENCİ ADAY DEFTERİ					
Dinlenme Yılı ve Yarı	Okulun Adı	GİRİŞ SINAVI SONUÇLARI			Yazın Başlangıcı
		Okul	Yarı	Not	
02.05.1965 Samsun	Nispetiye Lisesi	Diploma	13.09.1965	375	11.11.1965
6.2.1964 Ceyhan	KONYA İZMİR LİSESİ				11.11.1965
02.03.1945 Gölcük	Osman İsmail Pamukçüoğlu TARHUS	Diploma	21.04.1962	1145	11.11.1965
31.8.1965 İzmir	İzmir Atatürk LİSESİ	Diploma	2.04.1962	777	11.11.1965
3.8.1958 Doruk	Fatihbeyli Zeynep Fikriye Orman	Diploma	25.9.1960	2149	11.11.1965
15.3.1948 Karpuzluk	Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü KONYA	Diploma	2.7.1967	1132	11.11.1965
22.2.1964 Antalya	MERKEZ HATİRCİ LİSESİ				11.11.1965
26.1964 Bardakçı	Nazilli LİSESİ	Diploma	16.9.1961	440	11.11.1965
3.11.1963 Antalya					11.11.1965
8.4.1955 Antalya	Atatürk Lisesi	Diploma	2.7.1962	948	11.11.1965

Görsel 2: Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi "ilk öğrenci kayıt defteri" (27).

görüşmelerde doğrudan konu hakkındaki anlatımları dinlendi, küçük müdahalelerle konuşma yönlendirildi.

Üniversite reformuna temel olan, Albert Malche'nin 1932 yılında hazırladığı İstanbul Üniversitesi Hakkında Rapor'dan (9) yararlanıldı. Elde edilen bilgiler doğrultusunda daha derinlemesine aydınlatılması gereken konular saptanıp alanyazın taraması yapıldı.

Selçuk Üniversitesi'nin kuruluşuyla ilgili kanunlar, yapılan konuşma ve tartışma metinlerine ulaşabilmek için TBMM Kütüphanesi'nde araştırma yapılarak ilgili tutanaklar Millet Meclisi Tutanak Dergilerinden (21, 22) ve üniversitelerin kurulmasıyla ilgili Kanunlar (11,12,16,17,23) incelenerek bu çalışma için

değerlendirildi. Dönemin yeni Üniversite kurma ve hekim ihtiyacını karşılama konularındaki politikalarına, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Birinci Beş Yıl (1963-1967), İkinci Beş Yıl (1968-1972), Beşinci Beş Yıl (1985-1989) ve Altıncı Beş Yıllık (1990-1994) Kalkınma Planlarından ulaşıldı (14, 15, 24, 25).

Koyunoğlu Müzesi Basın Arşivinde bulunan döneme ait yerel basından Yeni Konya, Yeni Meram ve Konya Postasında (Görsel 1) yer alan haberler tarandı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Dekanlığından resmi izin alınarak öğrenci işleri arşivindeki ilk öğrenci kayıt defterine ulaşıldı (Görsel 2).

Kayıtlardaki ilk 8 yıllık öğrenci bilgileri, öğrencilerin geldikleri şehir ve kadın-erkek oranları yönünden incelenmiştir.

Bulgular

Selçuk Üniversitesinin Kuruluşu ve Tıp Fakültesinin Doğuşu

Ülkenin sağlık ve eğitim politikalarına uygun olarak 1955 yılında Meclise sunulan "Konya'da bir üniversite açma teklifi", Meclis Eğitim Komisyonu'ndan geçemezken Ege ve Karadeniz Teknik Üniversitelerinin kurulması kabul edildi. 1962 yılında Konya'da Yüksek İslam Enstitüsü ve Eğitim Enstitüsü açıldı ve 1965 yılında "Selçuk Üniversitesi Kurma ve Yaşatma Derneği" kuruldu. Mühendislik ve Mimarlık Yüksekokulu 1970 yılında açıldı. TBMM'nde 1975 yılında "Dört Üniversite Kurulması Hakkında Kanun" yayımlanarak nihayetinde Elazığ, Samsun ve Bursa ile eş zamanlı olarak Konya'da üniversite kurulmuştur (21-23).

Kendisi de Konyalı olan ilk fakülte sekreteri Orhan Aydın (28) 1982'de Konya'daki sosyal ortamı şöyle anlatır:

"Konya sosyal yapı itibariyle kapalı olmayı bir savunma sistemi olarak gören; bunu da Selçukludan itibaren, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerindeki yaşadığı toplumsal sıkıntıların sonucu olarak ortaya koyan bir yapıya sahipti."

Selçuk Üniversitesi'ne 24 Temmuz 1982 tarihinde uzmanlık alanı 'sosyal psikoloji' olan Erzurumlu Prof. Dr. Erol Güngör Rektör olarak atandı. Güngör'ün 5 Ağustos 1982'de yaptığı basın toplantısında: "Selçuk Üniversitesi'ni Konya'nın bir parçası haline getireceğiz" sözleri bütünlendirici ve yapıcı bir nitelik taşımasının yanı sıra, onun alçakgönüllü kişiliği ve bilimsel çalışmaları ile Konya'nın üniversite ile yakınlaşmasını kolaylaştırdığı, bunun toplumun üniversiteye bakış açısının değişmesinde etkili olduğu söylenebilir. Yerel basına verdiği demeçlerde üniversitenin halka hizmet götürmesi için tıp, ziraat ve veteriner fakültelerinin kurulması gerektiğini, bunun için halkın yardımlarına ihtiyaç duyulduğunu açıkça belirtti. Bu dönemde kurulmuş olan YÖK'ün de onayıyla tıp fakültesini kurma yolu açıldı.

Verem Hastanesinden Tıp Fakültesine Geçiş

Tıp Fakültesine bir hastane binası bulmak gerekiyordu. Konya Tüberküloz Derneği Başkanı Dr. Ali İhsan Dayıoğlu'nun da gayretleriyle, Akyokuş mevkiinde o zamanlar şehir dışı sayılabilecek bir bölgede olan Göğüs Hastanesi (halk arasında Verem Hastanesi olarak biliniyordu) binası ve personeliyle Üniversiteye devredildi (Görsel 3). Tek blok halinde bir bina ve giriş katının devamı olan bir koridordan oluşan hastane bakımsız ve yetersizdi. Selçuk Ü. Tıp Fakültesinin ilk Yardımcı Doçenti, genel cerrah Prof. Dr. Şükrü Özer (30) bu konudaki bir anısını şöyle aktardı:

Görsel 3: Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi. Prof. Dr. Şükrü Özer bu fotoğrafı kuruluşun 3 ya da 4 yıl sonra çektiğini belirtti (29).

"Asım hocayla binadayız. Binada tamir ve temizlik organizasyonları ile ilgileniyoruz. Hoca: "Histolojiye başlayacak Refik Bey gelecekti gecikti, acaba yeri mi bulamadı? Bir baksana yola" dedi. Verem hastanesi olduğu için hastane o zamanlar şehirden uzak, neredeyse tarlanın ortasında bir bina. Yol da boş, etrafı da boş. 6 katlı bir bina ama devralındığında sadece başhekim göğüs hastalıkları uzmanı Dr. Cengiz Özek ve Dr. Zeki Yangı adlı iki doktoru vardı. Hastanede verem hastaları yatardı. 1. kat hemşirelerin her birine bir oda şeklinde düzenlenmiş, kapı kolları kırık, su boruları patlak. 6. kat güvercin pislikleri ile dolu. Burası neredeyse terkedilmiş gibi bir yerdi. Yola çıkıp bekledim. Ön tarafı olmayan bir araba geldi. Alnını eliyle tutan bir bey indi. Öteki elini uzattı. "Ben Refik Soylu'yum", dedi. Yolda kaza geçirmiş. Hoş geldiniz hocam. Size bir pansuman yapayım dedim. Tıp fakültesi hastanesinin ilk hastası, histoloji hocamız Refik Soylu oldu diyebiliriz."

İlk fakülte sekreteri Orhan Aydın (28) da geçiş sürecini şöyle aktardı:

"Tıp Fakültesi, -hizmetlerine devam etmekte olan Sağlık Bakanlığı Göğüs hastanesini- müştereken kullanmaya başlamasıyla, 1983 Ocak ayından itibaren hasta kabulüne başladı. Sağlık Bakanlığı'ndan, Göğüs Hastanesi bina ve donanımını devir almak üzere bir protokol yapıldı. Sağlık Bakanı olarak 23 Aralık 1981-23 Aralık 1983 tarihleri arasında görev yapan Prof. Dr.

Kaya Kılıçturgay ve Müsteşarı, Fakültemizi ziyaret ettiler. Bu ziyaret esnasında protokolün asansöre binmiş olan bir kısmı, asansörün halatının kopması veya boşalması sonucunda ikinci kattan yere çakıldı. Herhangi bir yaralanma olmadı. Yani, hastane bu kadar döküntü haldeydi."

O dönem personel işlerinde çalışan Şazer Bilgin (31) anılarında ortamı şöyle tarif eder:

"Dekan odası, başhekim odası, fakülte sekreter odası, personel işleri, öğrenci işleri, ana binaya bağlı tek katlı koridor şeklinde bir binadaydı. Dekan Asım Duman hoca yapılacak tüm yazışmaların müsvedesini yazıp personel işlerine veriyor, yazışmaları titizlikle takip ediyordu. Hata istemezdi, çekinirdik. Çok çalışkan, tatlı sert, saygıdeğer bir insandı. Bir ara tadilatlar ve yer darlığından idari kısımlar olarak yakındaki MİT binasına taşındık. Sonra aynı yere geri döndük."

Tıp Fakültesi için Konya'da Dayanışma Zamanı

Tıp Fakültesinin açılabilmesi için devlet desteği, ekonomik durumun kötü olmasından dolayı çok yetersizdi. Resmi izinle bağışlar toplanmaya başlandı. 1982'de hastanelerin devri sırasında Göğüs Hastalıkları Hastanesi'nin başhekim vekili, sonra Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin ilk Başhekim ve ilk Dekan yardımcısı Doç. Dr. Mehmet Arslan'dı. Rektör Erol Güngör'ün davetiyle Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki görevinden ayrılıp Konya'ya gelen Prof. Dr. Mehmet Arslan (32): "Devletten ayrılan ödeneğin 40 milyon olduğunu, ancak hastanenin piyasaya 80 milyon borçlanarak cihaz temin edebildiğini, borçların gelen bağışlarla ödendiğini" görüşmeler sırasında söyledi.

Yaptığımız görüşmelerden ve ulaştığımız belgelerden anladığımız kadarıyla Tıp Fakültesinin açılması sırasında sivil toplum kuruluşları, fabrikalar, esnaf, Konya eşrafı, hatta ilçe halkları maddi destek sağladı. İl müftüsü Mustafa Ateş, ilçelerde, üniversiteye destek olunması için bizzat ziyaretlerde bulundu ve camilerde konuşmalar yapıldı.

Destek veren kişi ve kuruluşların adı açılış töreninde program organizatörü Orhan Aydın (28) tarafından tek tek ismen okunarak ilan edildi. Bunlar: Uzm. Dr. Ali İhsan Dayıoğlu (Tüberküloz Derneği Başkanı), Rahim Özkaymak, Yılmaz Yılmaz, Haydar Koyuncu, Hikmet Büyükepeççi, Seyit Büyükepeççi, Adnan Ağırbaşı, Mehmet Ortaer, Uzm. Dr. Cengiz Özek, Mehmet Acartürk, Mustafa Öncel, Halil İbrahim Sayar, Durmuş Alagöz, Abdurrahman Cantekinler, Dt. Nuri Yılmazgil, Fevzi Özçimi, Mustafa Bülbül, Hüseyin Alaybey, Kemal Gödeneli, Ali Kılıç, Necmi Aşçı, Kemal Tuluk, İsmet Bektik, Mustafa Bezirci, Hamdi Bezirci, Av. Mehmet Ali Uz olarak sayılabilir.

1986 yılında beyin cerrahi anabilim dalında asistan olan Prof. Dr. Erdal Kalkan (33), beyin cerrahi kliniğinin ilk öğretim üyesi Prof. Dr. Ertuğ Özkal'ın kendisine aktardığı hatıraları ve kendi tecrübelerini şöyle anlatır:

"Hastanenin ve fakültenin imkânları kısıtlıydı. Ameliyathanenin malzemelerini dekan Asım Duman ile kuruluştaki öğretim üyeleri Ankara'daki Modern Çarşı'dan gidip almışlar. Ameliyathane kuruluşunda pek çok malzeme Modern çarşıdan bağış paraları

ile alınmış. Mikroskopa bütçe yetmiyor. Kliniğe Konya Türk Anadolu Vakfı bir mikroskop hibe ediyor. Ameliyatlarda kullandığımız bipolar koagulatör diye çok önemli bir cihaz vardır. Asistanlık yıllarında bu cihaz hocanın odasında dururdu. Ameliyata gelirken hoca kucağında getirir, ameliyat bitince de odasına götürürdü. Malzeme kıtlığı vardı. Her şey çok kıymetliydi. Ülkedeki ekonomik zorluklardan dolayı sütün materyali bile zor bulunuyordu."

Dönemin tanığı Prof. Dr. Şükrü Özer, kuruluş ve sonrasında hatırladıklarından aşağıda adları olan kişilerin önemli maddi ve manevi katkılarından söz etti: Konya milletvekili Haydar Koyuncu, eski sağlık bakanlarından Dr. Faruk Sükan, Pancar Kooperatif Başkanı Seyit Koyuncu, Sefer Durmaz, Konya Devlet Hastanesi Başhekim Metin Can Onat, eşraftan Tayyar Çoktosun, Küçükarmağanlar, Küçükbakırcılar, Mehmet- İbrahim- Adnan- Osman Hekimoğulları, İbrahim Özenç ve oğlu Ecz. Ünal Özenç, Ecz. Kerametin Dünya, Dayıoğlu, Güneş ve Bakır eczanesi sahipleri, Yeni Meram gazetesi sahibi Mustafa Yalçın Pehlivan, Sanayi Odası Başkanı Hüsnü Polat, Abdullah Üzülmaz, un fabrikası sahibi Mehmet Akdoğan, Hacı Şaban Okka, iş adamları Hanefi Çınar, Konya dışında yaşayan İlker Sarıöz, tuğla fabrikatörü Ahmet Karacıgan, Mustafa Yapılcı, Hüsnü Kılıç'ın yardım yaptığını aktardı (30).

Kuruluş yıllarında personel işleri çalışanı olan Şazer Bilgin (31): "Çok bağış gelirdi. Makbuzu yazılan her bağışçıya Dekanlıkta teşekkür yazısı yazardık." diye ifade etmiştir.

Görsel 4: Yerel basında üniversite desteği (26).

Yerel basın gelişmeleri yakından takip ediyor ve halka duyuruyordu. Yeni Konya Gazetesi'nin 9 Aralık 1982 tarihinde: "Üniversitede heyecan var" günün yazısı ile hem mutluluk, hem de gurur bir arada ilan (Görsel 4) edildi.

Tıp Fakültesinin Açılış Töreni: 12 Mart 1983

Devir işlemleri tamamlanmıştı, 12 Mart 1983 Cumartesi

günü Yeni Konya gazetesi açılış törenini "Tıp Fakültesi Hastahanesi Bugün Açılıyor." başlığıyla duyurdu.

Açılış töreni organizasyonu ve sunuculuğunu yapan Orhan Aydın (28) töreni şöyle aktardı:

"Fakülte hastanesinin açılış töreni 12 Mart 1983'de A Blok'un güneye bakan bahçesinde yapıldı. Tören için 9 kurban kesildi. İl Müftüsü dua etti. Bütün Konyalı davet edildi. Törene protokol olarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Kaya Kılıçturgay ve Ord. Prof. Dr. Sadi İrmak katıldı. Sadi İrmak Konyalı olup, Tıp doktorudur. Başbakanlık yaptı. Açılışa katıldığı tarihte Danışma Meclis Başkanı ünvanını taşıyordu. Konya Valisi, Rektör ve kalabalık bir katılım oldu. Sadi İrmak, Anadolu'nun artık mazlum ve mağdur olmaktan kurtulacağını, Konya'nın bunu çoktan hak ettiğini, kendisinin de Ankara'da Üniversite ve Tıp Fakültesi için gerekli proje ve ödenek desteğinde bulunacağına dair taahhütte bulundu. Rektör Prof. Dr. Erol Güngör, Konyalının Üniversiteye gösterdiği teveccühe teşekkür etti. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Selçuk Üniversitesinin prestij fakültesi olduğunu, halkımızla buluşma noktasında ileri karakol olduğunu, Rektörlük makamı dahil bütün kapıların vatandaşa açık olduğunu, halka hizmetin Hakk'a hizmet olduğunu bilerek Konya'da göreve talip olduklarını belirtti. Dekan Prof. Dr. Asım Duman ise, Konyalının kısa sürede fakülte hocalarını benimsediğini, bunun azim ve cesaretlerini artırdığını, "sizinle birlikte, sizin için çalışmak parolamız olacak" ifadesini kullandı. Tıp Fakültesi'nin kuruluş gelişmesi ile Aksaray, Niğde, Karaman ile onlarca ilçeden Ankara'ya gitmek zorunda kalan hasta ve hasta yakınlarının hem masraftan, hem otel odalarında kalmaktan kurtulacaklarını, kendi evlerinden Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki hastalarını takip edebileceklerini ifade etti. İşaret ettiği bir önemli konu da; Tıp Fakültesinin bölgeye hitap etmesi sonucunda, Konya'ya ciddi ekonomik girdi sağlanacağıydı."

Kurucular ve İlk Günler

İlk olarak Sağlık Bakanlığından devralınan hastane 65 yatak kapasiteli, 16 poliklinik, 10 ameliyathane şeklinde düzenlendi. Bir profesör, 11 doçent, 10 yardımcı doçent, 22 öğretim görevlisi ve 11 uzman ataması yapıldı. Atamalarda ihtiyaç kapsamında başvurular arasından, liyakat sahibi uzman hekimler tercih edildi. Yeni atanacak öğretim üyelerine İngilizce sınavı yapılması için Ankara Tıp Fakültesi'nden veya Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nden öğretim üyeleri geliyordu (28, 30, 32, 33).

Orhan Aydın'ın (28) bu zor süreçte birlikte çalıştığı kurucu dekan (Görsel 5) hakkında aktardıkları şöyledir:

"Dekan Asım Duman, tıp fakültesi yönetim tecrübesi, saygın bir genel cerrah olması, çok sayıda uzman yetiştirmesinin avantajını tıp fakültesi lehine kullandı. Ama bunlardan da kapsamlı bir özelliği vardı: Asla durdurulamazdı, en az on sekiz saat çalıştığına yaşayıp şahit olan en yakın çalışma arkadaşı oldum. Bu sonuncudan daha önemli olan bir başka özelliği de Tıp Fakültesinin kuruluşu; laboratuvarı, ameliyathanesi vs en ince detayına kadar aklıdaydı, uyguluyordu.

Fakültenin fiziksel ve makine teçhizat ve lojistik kurulumu için her sosyal tabakadan yararlanmasını iyi bildi. Otogar'daki lokantacıdan da yararlandı, gerektiğinde 2. Ordu komutanı Orgeneral Bedrettin Demirel'den helikopter tedarik ederek, Hadim ve Bozkır'da (sıkıyönetim izinli) para toplattı. İlk araştırma görevlilerimiz Dr. Fikret Güldoğan, Dr. Mustafa Ünal, Dr. Münif İslamoğlu, Dr. Ahmet Gürsan Çelik, Dr. Hasan Hüseyin Tellî ilçelerden, ellerinde makbuz ve siyah bir çanta ile yanlarında ilçenin müftüsüyle para topladılar. Bu radikal girişimler risk alan bir yönetici davranışdır. Dekan Prof. Dr. Asım Duman'ın eşi öğretmendi ve Ankara'da görev yapmaktaydı. Bu nedenle Dekan Bey, uzun süre Dekanlıkta (sonradan fotokopi odası olan) 6 metrekairelik odada yattı - kalktı. Kullandığı tuvalet, bütün personelin kullandığı ortak alandı."

Görsel 5: (Soldan sağa) Ahmet Çetinkaya ilk Tıp Fakültesi hastane müdürü, Orhan Aydın ilk fakülte sekreteri, Prof. Dr. Asım Duman ilk dekan. Doç. Dr. Mehmet Arslan ilk dekan yardımcısı ve ilk başhekim (34).

Personelin, "Üniversite Hastanesi" kavramını ve misyonunu içselleştirerek bir dönüşüm yapması gerekiyordu. Hastanede kalan hemşireler lojman binasına alındı. Verem hastanesinde çalışırken devir süreciyle Tıp Fakültesi'ne geçen Osman İşlerel (35) o günleri şöyle anlatıyor:

"Verem hastanesi iken de temizlik elemanı olarak çalışıyordum. Üniversiteye devredilince Asım Hoca ben de dahil altı elemanı sigorta hastanesine sterilizasyon işlemlerini öğrenmek üzere bir ay eğitime gönderdi. Yardımcı elemanlara yapılacak işlemleri hocalar ve asistanlar kendileri öğretiyordu. Akşam mesai bitince biz evimize gidiyorduk. Sabah yedide geldiğimizde çoğu zaman hocaları ve asistanlarını hastanede görüyorduk. Bizden önce gelirlerdi. Hemşire hanımlar mesai bitimi gazlı bez toplarını lojmana götürür, kesip hazırlarlar, sabah hastaneye getirirlerdi."

Dönemin Sağlık, Spor ve Kültür Daire Başkanı Emin Pasin'in (36) ifade ettiği üzere daire başkanlığınca göreve yeni alınan asistanından temizlik elemanına, aşçısından hemşiresine bir ay, ilahiyat fakültesinin binasında hasta karşılama, konuşma, çalışma ilkeleriyle ilgili eğitim veriliyordu.

Konyalı Gençler İçin Fırsat Doğuyor

O dönem aktif olarak derneklerde görev alan Emekli

öğretmen Semra Baral (37), Konya'daki durumu şöyle aktardı:

"Çocuklarını başka şehirlerde okutanlar vardı. Ama Konya'da halkın çoğu üniversitenin ne olduğunu tam olarak bilmiyordu, yabancılar gelecek ahlak bozulacak, çocuklarımız terörist olacak diye korkuyorlardı. İhtilal öncesi Konya'da eğitim ve mühendislik fakültelerinde tüm ülkede olduğu gibi terör olayları olmuştu."

Dönemin kültürel ve ekonomik koşulları nedeniyle başka bir şehirde 'çocuk okutmak' zordu. Bir Anadolu kenti olan Konya'da özellikle kız çocuklarının kendi yanlarında okuması ailelere çekici geliyordu. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi açıldığı 1982-1983 eğitim ve öğretim döneminde ön kayıtlı alınan 42 öğrenci içinde yalnız tek bir Konyalı erkek öğrenci varken, 1983-1984'de ise kayıt yaptıran 94 kız öğrencinin 41'i; 126 erkek öğrencinin 45'i Konya liselerinden mezundu(27). Konya'da ailenin yanında tıp okuma eğilimi, başka şehirlerde daha köklü tıp fakültelerini kazanacak puanı olan öğrencilerin Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesini tercih etmelerine yol açmıştır.

İlk mezunlar verildiğinde Tıp Fakültesi, Konya'daki lise öğretim kurumları için de bir hedef haline gelmişti. Tıp Fakültesinin ikinci yılında 1983-84'te üniversiteye giriş sınavı ile öğrenciler alındı. O yıl kayıt olan Prof. Dr. Celalettin Vatansev kayıt gününü şöyle aktardı (38):

"Konya'da babamın dönerci dükkânında çalışıyordum. Üniversite sınavına girdim. İlk tercihim Cerrahpaşa Tıp, ikinci tercihim Selçuk Tıp'tı. Selçuk Tıbbi kazandım. Kayıta son beş gün kalmıştı. Dükkânda çalışırken babam 'Kayıt ol, gel' dedi. Evraklarımı aldım, dükkândaki yağlı kıyafetlerimle kayıta gittim. Ayakkabılarımın arkasına basmıştım. Kayıt odasına girdim. Fakülte sekreteri Orhan Aydın o odadaydı. Bana baktı: 'Ayakkabılarını düzgün giy. Dekanın odasına gireceksin.' dedi. Asım hocanın odasına girdim. Ciddi bir sesle 'Gel evladım, ver evraklarını. Nerelisin?' diye sordu. 'Konyalıyım.' dedim. 'Hayırlı olsun.' dedi. Odadan çıktım. Çok etkilendim. Yıllar sonra Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi'ne Dekan olduğumda benimle görüşmek isteyen öğrencileri hep dekanlık makamında kabul ettim ve hiç geri çevirmedi."

O yıllarda tıp fakültesine kaydolun öğrencileri Prof. Dr. Asım Duman Hoca odasında tebrik etmişti (28).

İmkansızlıklar

Temel bilimlerde öğretim ilk yıllarda Fen ve Edebiyat Fakültesi'nin ve İlahiyat Fakültesi'nin binalarında yapıldı (28, 36). 1985-1986 akademik yılından itibaren tıp fakültesi öğrencileri kendi okullarında birinci, ikinci ve üçüncü sınıfları okumaya başladılar. Eğitim bir süre bazı kliniklerde Göğüs hastanesinden devralınan binanın yanlarına eklenen barakalarda verildi. Prof. Dr. Celalettin Vatansev (38) bu barakalardaki bir öğrencilik anısını şöyle anlatıyor:

"Öğrenciler olarak 1984 yılında bir öğrenci dergisi çıkarmak için toplantı düzenledik. Fizik tedavi servisinin olduğu barakadaki bir odada toplandık. Derginin adı için iki öneri vardı: 'Tıptı' ve 'Lokman'. Seçim yapıldı

ve Lokman ismi kabul edildi. O yıldan beri Lokman Dergisi hala Meram Tıp Fakültesi öğrencileri tarafından çıkarılmaya devam ediyor."

İlk yıllarda şehir dışından gelen öğrenciler için tıp fakültesi yanında kalabilecekleri devlet veya özel bir öğrenci yurdu yoktu. Şehir merkezindeki devlet yurtlarında; daha çok da birkaç öğrencinin bir araya gelerek tuttıkları evlerde kalınıyordu. Ancak hala üniversiteye şüpheli bakanlar vardı. Bu yüzden dışardan gelen öğrenciler ve üniversite görevlileri kiralık ev bulmakta zorlanıyorlardı. Görüşmemizde Erzurum'dan Rektör Erol Güngör'ün davetiyle Konya'ya gelen Emin Pasin (36) uzun süre şeker fabrikası ve orduvi misafirhanelerinde kaldığını, üniversitede görevli olduğunu söyleyince bazı ev sahiplerinin evlerini kiraya vermediklerini ve sonuçta çok yüksek bir ücretle ev kiralayabildiğini söyledi. Akyokuş mevkiindeki Tıp Fakültesi çevresinde öğrencilerin oturabilecekleri ve yemek yiyebilecekleri mekân sayısı da çok sınırlıydı. Osman İşlerel (35) o günlerden şöyle bahseder:

"Öğrencilerin içinde maddi durumu gerçekten çok kötü olanlar vardı. Çok zeki ve utangaçtılar. Bazı ilaç firmaları ücretsiz kitap getirip öğrencilere dağıtırdı. Bu öğrencilere elden tıp kitapları sattırıp para veren firmalar da vardı. Hastanenin etrafında iki ya da üç yemek dükkânı vardı. Sahipleri durumu iyi olmayan öğrencilere ücretsiz yemek verirdi. Şimdi o öğrencilerden biri başka şehirde hastane sahibi, hala görüştüklerimiz var."

Henüz çok yeni kurulan fakültede öğretim üyesi ve asistan sayısı oldukça azdı. Prof. Dr. Erdal Kalkan (33) o günleri şöyle anlatıyor:

"1986'da beyin cerrahi kliniğine başladım. Kuruluştan itibaren beyin cerrahisi kliniğine alınan 3. asistanım. Ankara'da mecburi hizmet yapıyordum. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin ihtiyaç duyulan asistan kadroları ilan edilmişti. O zamanlar her üniversite kendi imtihanını yapardı. 1. gün yabancı dil, 2. gün bilim sınavı oldu. Bazı bölümler ek olarak mülakat yaptı. Asistan alımlarında bazen de ihtiyaca binaen Dekan Asım Duman yönlendirme yaparmış. Hatta bir doktor bey ortopedi için başvurmuş, ama radyolojiye alınmış. Ertuğ Özkal Ankara Tıp Fakültesi'nde eylemsiz doçent iken Selçuk Tıp Fakültesi Beyin Cerrahi Anabilim Dalına doçent olarak atanmış. Ama asistanı yokmuş. Nörolojide de hoca yokmuş. Ertuğ hoca hem nöroşirürji, hem de nörolojiden sorumluymuş. Nörolojiye Dr. Faruk Temel asistan olarak alınmış. Bu asistan hem nöroloji, hem beyin cerrahi servisinin vizitine katılır, ameliyata da girermiş. Dokuz ay sonra resmi olarak nörolojiden beyin cerrahi asistanlığına geçmiş."

Kuruluş yıllarında özellikle temel bilimlerdeki eksiklikten dolayı cerrahi dal hocaları anatomi derslerine de girmişlerdi. 1986 yılında Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni kazanan dahiliye uzmanı Dr. Sait Önal (39) yeni kurulan fakültenin şartlarını şöyle anlatır:

"Konyalıyım, ekonomik sebeplerden dolayı Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesini seçmiştim, fakat ortamdan dolayı kendimi lisede gibi hissettim. Kadavramız,

mikroskoplarımız vardı, ama laboratuvarlarımız yeterli değildi. Bazı temel derslere Fen Fakültesinden hocalar gelmişti. Bu yüzden 3. sınıftan sonra Çapa'ya yatay geçiş yaptım, Çapa'ya geçtiğimde derslerde zorlanmadım. Çapa'da 3. sınıfta kliniklere çıkmışlardı. Orda biraz tecrübesizdim. Memleketim olduğu için 1992'de asistanlıkta Konya'ya döndüm."

Orhan Aydın (28) asistan alımları ile ilgili olarak şunları aktardı:

"Fakülteye (o tarihlerde tıpta uzmanlık sınavı -TUS-yoktu) alınan araştırma görevlileri, bir strateji gereği Konya ve civarındaki doktorlardan seçilmişlerdi ki, bunlar da her yerde Tıp Fakültesine aidiyet duygusunu yaygınlaştırıyorlardı."

Türkiye'de 1987'de TUS sistemi ile asistan alımı başlamıştı. Halen Histoloji Anabilim Dalı başkanı olan Prof. Dr. Sabiha Serpil Kalkan (40), 1987'de ilk TUS sınavıyla Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde temel bilimlere giren ilk tıp kökenli asistan olmuştu. Asistanlığını Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yapan Prof. Dr. Celalettin Vatansev (38) deneyimlerini şöyle aktardı:

"Konyalı olup dışarıda okuyan pek çok hekim TUS'da memleketine dönmek için Selçuk Tıbbi yazmıştı. Konya'nın coğrafi konumu itibarıyla Anadolu'nun ortasında, ulaşımının rahat olması ve yaşama kolaylığı olan bir şehir olması sebebiyle başka şehirlerden gelen hekimler de Selçuk Tıbbi TUS'ta tercih ediyorlardı. Hatta Konya'dan ayrılmayıp yerleşen çok hekim vardır."

Sivil Toplum Kuruluşları ile İş Birliği

Prof. Dr. Halil Cin (41) 1984-1995 yılları arasında Selçuk Üniversitesi Rektörü olarak görev yaptı. Üniversiteyi kendi ifadesiyle: 'Bir barakalar üniversitesi' görünümünden kurtarılması gerekiyordu. Cin, ilk günlerdeki insan profilini şöyle aktardı:

"Konya'ya geldiğimde üç grup insanla karşılaştım. Çoğunluk sade Anadolu insanıydı. Bir kesim İstanbul sosyete hayatı yaşıyordu. Bir başka grup da yeniliklere karşı, daha içine dönüktü. Toplumun kültürel ve ekonomik durumundaki eşitsizliğinin giderilmesi için üniversite bir mücadele içine girmeliydi."

Emin Pasin (36) ise bu konudaki izlenimini şöyle aktardı:

"O günlerde yetişmiş ve bu işe inanmış insan kıtlığı vardı. Önce inanıp, sonra inandırmak gerekiyordu. Halka gitmemiz gerekiyordu. Yerel basından, kadın dernekleri ve meslek odalarından çok destek aldık."

Üniversiteyi anlatma mücadelesinde bu yıllarda Tıp Fakültesi öne çıkarılmış ve Selçuk Üniversitesi'nin vitrin yüzü olmuştur. Konya'nın üniversiteyle kaynaşması ve sahip çıkması için Tıp Fakültesi oldukça aktif çalışmıştır. Özellikle sivil toplum kuruluşlarının organizasyonları ile Tıp Fakültesi köylerde, huzurevinde, Çocuk Esirgeme Kurumunda, yetiştirme yurdunda, hapisanelerde, gezici ekiplerle sağlık programları ve sağlık taramaları yapmış, böylece halkın güveni ve takdiri kazanılmıştı. Yerel basından alınan destekle (Görsel 6) yapılan tüm bilimsel ve sosyal aktiviteler, halka götürülen hizmetler Konya'ya duyurulmuştu.

O dönem Üniversitenin Sağlık, Spor, Kültür daire başkanı Emin Pasin (36) bu durumu: "Neredeyse her gün gazetelerdeydik." diyerek aktardı (Görsel 6). Bu faaliyetlere şahit olan Konya halkı, temeli 1983'de atılan kampüs inşaatına destek olmak için büyük bağışlarda bulunuyordu.

Görsel 6: Yerel basında Üniversite ile halk yakınlaşması (26).

1974'ten beri Konya Türk Kadınlar Birliği başkanı görevini devam ettiren Lütfiye Ayar (42) o günleri şöyle anlatır:

"Hastane odalarını tefriş etmek, eksik malzemeleri almak için fakülteye yardım aktarırdık. Konya'da Türk Anneler Derneği, Konya Yardım Sevenler Derneği gibi pek çok sivil toplum kuruluşu hep birlikte Tıp Fakültesi için çalıştık. Çünkü hastalar için yeterli imkân yoktu Konya'da. Tıp fakültesi kurulmadan önce hastalar Ankara'ya sevk edilirdi. Bebekler için küvez bile yoktu. Fakültede yapılan toplantılara, seminerlere Konya dışından katılanları ağırlamada yardım ederdik. Bazı otel sahipleri misafirleri ücretsiz konaklatırdı. Belediye, otobüslerini gelenlere servis olarak verirdi. Tıp Fakültesi Konya'ya hayat getirdi. Tıp fakültesinin kapıları her zaman halka açıktı. Derneğe başvuran sağlık sorunu olan maddi gücü olmayanlar için tıbbi bir telefon açmamız yeterli olurdu. Hocalar eğitim vakası kabul edip parasız bakarlar, ameliyat ederlerdi. İlk kuruluş yılları 3-4 yıl böyle geçti. Çok fakir öğrenci vardı. Öğrenci işleri bize belge verir, ailelerini araştırır, hiçbir ayırım yapmadan karşılıksız burs verirdik."

Türk Kadını Güçlendirme Vakfı muhasip üyesi Semra

Baral'ın (37) anıları şöyledir:

"Rektör Halil Cin'in eşi Emel Hanım, Konya'da Türk Kadınına Güçlendirme Vakfı başkanıydı. Vakıf olarak yetiştirme yurdunda, köylerde, kenar mahallelerde tıp fakültesi ile birlikte özellikle kadın ve çocuklara yönelik sağlık taramaları, sünnetler gibi pek çok faaliyetin organizasyonu yapıldı. Çoğunluğu Konyalı hanımlardan oluşan dernekler, üniversite ve halk arasında kaynaştırma görevi üstlendiler. Üniversitenin gelmesi ve tıp fakültesi ile halka bu hizmetlerin gitmesiyle korkunun azaldığını, direncin kırıldığını, gençlerin ve özellikle Konyalı kız çocuklarının üniversiteye gitmelerinin kolaylaştığını gördüm."

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, ülkemizde 15. tıp fakültesi olarak kurulmuştur. Konya'ya ve çevre illere hem sağlık ve eğitim alanında hizmet etmiş, hem de sosyal, kültürel ve ekonomik alanda gelişimine katkıda bulunmuştur. Ayrıca fakültede, 1984 yılından itibaren Selçuk Tıp Dergisi adında bir dergi yayımlanmaya başlamıştır. Dekan Prof. Dr. Asım Duman ilk sayıda: "İnsan sevgisi ile dolu tabipler ve öğretim elemanları yetiştirmek başlıca görevimizdir" (43) diyerek derginin yayımlanması ile duyduğu mutluluğu, hekim yetiştirmenin önemine dikkat çekerek dile getirmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Üniversiteler gerek toplumsal, gerek politik ve gerekse ekonomik yaşamı çok yönlü olarak değiştirebilecek birikimi üretme ve bireyleri yetiştirme bakımından toplumda önemli görevleri üstlenmişlerdir. Kendi dinamiklerini kullanarak üniversite, nesnel eleştiri ve bilgi üretme yoluyla topluma ve siyasi yaşama da katkıda bulunarak toplumdaki etkinliğini devam ettirmektedir (44).

Kuruluşu 1088 yılına kadar uzanan dünyanın en eski üniversitesi olarak bilinen Bologna Üniversitesi Roma imparatorundan 1158'de onayını almıştır. Orta çağda üniversiteler hemen bir anda kurulmamış, adım adım ortaya çıkmışlardır. Bilimsel bilgi üretimini ve ücretsiz ve evrensel eğitim ilkesini merkeze alan modern üniversitenin doğuşu ise Fransız Devrimi, Napolyon Savaşlarının yanı sıra Almanya'da Wilhelm von Humbolt'un (1767-1835) gerçekleştirmiş olduğu üniversite reformuyla ve Alman idealizmine bağlı başka unsurlarla ilişkilendirilir. Almanya'da kurulan üniversite tipi modern üniversitenin kaynağı olarak değerlendirilmektedir (45, 46).

Ülkemizde özellikle II. Mahmut döneminde modern tarzda, laik eğitim veren kurumların temeli atıldı. Bu kurumlar içinde, öncelikli görevi yeni kurulan ordunun doktor ihtiyacını karşılamak olan Tıbhane-i Amire, 14 Mart 1827 tarihinde açıldı. II. Mahmut'un başlattığı eğitimde modernleşme süreci, ülkemizde yükseköğretimin metodolojik olarak başlamasının miadı sayılmış (47), 1863'de Darülfünun'un açılması ile üniversite kurumuna geçilmiştir. Bu süreç genç Cumhuriyetin 1933 üniversite reformuna kadar devam etmiş, 6 Haziran 1933/2252 sayılı kanunla Darülfünun kaldırılmış, Millî Eğitim Bakanlığı'nın görevlendirilmesiyle İstanbul Üniversitesi kurulmuştur.

Konya'nın tarihsel sürecinde Türkiye Selçuklularının

merkezi olarak özellikle I. Alaettin Keykubat döneminden başlayarak pek çok medrese ve bimarhane, cüzzamhane, darüşşifa gibi ilim ve sağlık hizmetlerinin verildiği kurumlar var olmuştur. Bu süreç Osmanlı döneminde özellikle Tanzimat'ın ilanıyla Konya'da Hukuk Mektebi, Sanayi Mektebi, Kız ve Erkek Muallim Mektepleri, Polis Okulu, Jandarma Zabıt Okulu, azınlık ve yabancı okullar açılması ile devam etmiştir. Cumhuriyet döneminde ise Orta Muallim Okulu, Ziraat Mektebi, Ticaret Orta Mektebi, Sanat Enstitüsü, İmam Hatip Okulu, Konya Lisesi eğitime başladı. Sağlık alanında Gureba ve Millet hastaneleri ile sağlık kurumları yenilendi (2). Eğitimdeki bu geçmişten gelen birikim ve süreklilik halinin Konya'nın bir üniversite ve tıp fakültesine sahip olmasının yolunu açtığı söylenebilir.

Üniversitelerin Anadolu'nun farklı illerine yayılmasının gerekli olduğu düşüncesi Cumhuriyetin ilk dönemlerinde de ifade edilen bir eğitim politikasının yansımasıdır. Başbakan İsmet İnönü, 1929 yılında 3. Milli Türk Kongresinin açılış konuşmasında:

"Sağlık hizmetlerinin öncelikle düşünülmeyle devam edileceğini, ülkenin el değmemiş bölgelerine kadar genişletilmesinin amaçlandığını, ancak bu hizmetler için doktor ihtiyacının artacağını; bunu karşılamak içinde tıp öğrencisi sayısını artıracaklarını ve bunları yetiştirmek için merkez açmaya teşebbüs edeceklerini" ifade etmiştir (48).

Atatürk, 1 Kasım 1937'de TBMM'nin açılışında yaptığı bir konuşmada, eğitim konusunda Türkiye'yi "garp", "merkez" ve "şark" olarak üç kısımda düşündüğünü ve her bir bölgede modern anlamda üniversitelerin kurulması gerektiğini şu ifadelerle belirtmiştir:

"Bunun için ülkeyi şimdilik üç kültür bölgesine ayırarak, batı bölgesi için İstanbul Üniversitesi'nde başlanmış olan reform programının daha köklü bir biçimde uygulanmasıyla Cumhuriyet'e gerçekten modern bir üniversite kazandırmak, merkez bölgesi için, Ankara Üniversitesi'ni az zamanda kurmak gerekir. Doğu bölgesi için Van Gölü sahillerinin en güzel yerinde her aşamadaki okulları ve bunlara ek olarak üniversiteyle modern bir kültür şehri yaratmak yolunda şimdiden harekete geçilmelidir" (10).

Genç Cumhuriyet'in temel politikası olan eğitim ve öğretime önem verme ve bunun için çalışma her bir kademedeki kendini göstermiştir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel, 19 Ekim 1945'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin açılış konuşmasında:

"Fakültenin kolay kurulmadığını öğretim yerleri, laboratuvar ve klinikleri bulmak için çok emek sarf ettiklerini anlatarak; sağlık davasını canlı tutarak kaliteden ödün vermeden çok sayıda hekim yetiştirmeye mecbur olduklarını, kalitenin de bununla beraber yükselebileceğini söylemiştir" (49).

Cumhuriyet'in kuruluşunda yalnızca hekim sayısının artırılması değil, bilimsel temellere dayalı, kaliteli hekim yetiştirme düşüncesi Cumhuriyetin ilk tıp fakültesi olan Ankara Tıp'ın kuruluşundan bu yana dikkat çeker. Ayrıca yeni üniversitelerin kurulmasına ilişkin önemli hedeflerden birisi de ülkedeki bölgesel eşitsizlikleri gidermeye yönelik olarak üniversitelerin yurt sathına

eşit yayılmasının sağlanması çabası olmuştur. Buradaki temel yaklaşım, bir yandan hemen her bölgeye eğitimin götürülebilmesi, öte yandan ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan bölgenin hareketlenmesini sağlamak ve böylece ülkedeki bölgesel eşitsizlikleri gidermeye katkı sağlamaktır (50).

Ankara ve İstanbul dışında kurulan üniversitelerin, kurulduğu şehirlerin büyük bir kısmı, bölgelerinde bir üst merkez olan ya da bir üst merkez olmaya aday olan şehirlerdir. Bu şehirlerin merkezîyet güçlerinin pekişmesi ve bir bölge şehri olma hüviyetlerinin gelişmesi, bölgenin kaynaklarının akılcı ve verimli bir şekilde değerlendirilmesine katkı sağlanması, aynı zamanda yöre insanların yükseköğretimden faydalanması bu üniversitelerin belli başlı kuruluş amaçlarıdır. Bu üniversiteler gelişmelerini büyük ölçüde İstanbul ve Ankara'da bulunan üniversitelerdeki öğretim elemanlarının desteğiyle sağlamışlardır (51).

Endüstriyel ve ticari faaliyetler ilk başlarda İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehir merkezliken, 1970'lerden itibaren bu etkinlikler tüm ülkeye yayıldı. Bunun sonucunda neredeyse bütün şehirler kendi sınırlarında bir üniversite istemeye başladı (52). Yerel basında Konya'da bir üniversite isteği yer aldığı görülmekle birlikte, Konya'nın ekonomik olarak tarıma dayalı bir kent olması, Konya'da halkın o yıllarda daha çok kırsalda yaşamaları, sosyal ve kültürel yapısı değerlendirildiğinde bu istek kendi içinde bazı zorlukları taşıyordu.

Mart 1975 yılında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde 'Üniversitede Eğitim ve Yönetim Sorunları'nın tartışıldığı bir toplantıda, dünyada her bir ya da iki milyon insana bir üniversite planlanmasının doğru yaklaşım olduğu savunulmaktaydı. Türkiye nüfusu o zaman 40 milyon iken en az 20 üniversiteye gereksinimi vardı. Ancak ülkede sadece aktif olan 10 üniversite bulunmaktaydı. İhtiyacı karşılayacak şekilde yeterli sayı ve nitelikte yükseköğretim yapılması ve yeterli öğretim üyesi yetiştirilmesi gerektiği tavsiye kararı olarak alındı (53).

Konya için 1955 yılında bir üniversite açma fikri ciddi olarak düşünülse de Ege ve Karadeniz Teknik Üniversiteleri ile beraber kurulması için TBMM'de bir teklif dahi hazırlanıp, Meclis komisyonunda görüşülmesine rağmen bu tarihte kurulmasına karar verilen üniversiteler arasında Konya yer alamadı. Kuşkusuz bu süreçte, Maarif Vekil'inin olumsuz tutumları üniversitenin açılışını (Görsel 7) geciktirmiştir.

Tıp fakültesinin ilk fakülte sekreteri Orhan Aydın'ın (28): "Konya sosyal yapı itibarıyla kapalı olmayı bir savunma sistemi olarak gören; bunu da Selçukludan itibaren, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerindeki yaşadığı toplumsal sıkıntıların sonucu olarak ortaya koyan bir yapıya sahipti" sözleri ortamı net bir şekilde yansıtmaktadır.

Konya'nın 1955 yılında başlayan 'üniversite kurma hayali', 1962 yılında Yüksek İslam Enstitüsü ve Eğitim Enstitüsü, 1970 yılında Mühendislik ve Mimarlık Yüksekokulu'nun açılmasıyla bir miktar da olsa amaca

yaklaşıldı. Nihayet 1975 yılında, "Dört Üniversite Kurulma Hakkında Kanun" yayımlanmış ve Konya; Elazığ, Samsun ve Bursa'yla beraber üniversiteye kavuşarak Selçuk Üniversitesi kuruldu.

Görsel 7: Yerel basında üniversite kuruluşundaki bürokratik engeller (26).

Bundan sonraki süreç daha çetin bir yoldu. Öğretim kadroları, açılacak yeni fakülteler, binalar, diğer personeller, donanım, öğrencilerin ihtiyaçları gibi birçok sorun ve bu sorunların çözümü için ekonomik destek gerekiyordu; çünkü kamuda ayrılan bütçe oldukça yetersizdi. Selçuk Üniversitesi 1975'deki kanunla kurulup atanmıştı, ancak gerçek bir sıçrama ve gelişme için 1982 yılının gelmesi gerekiyordu. Çalışmamız kapsamında döneme tanıklık edenlerin ifadesi doğrultusunda Üniversite'nin dönüm noktası, 24 Temmuz 1982'de sosyolog Prof. Dr. Erol Güngör'ün rektörlüğe atanması olduğunu söyleyebiliriz.

Rektörün sosyal psikolog olmasının yanı sıra alçakgönüllü kişiliği, yerel basında sıkça verdiği demeçlerde üniversite ile halk yaklaşmasının önemine dikkat çekiyordu. Erol Güngör, halka hizmet götürecek olan tıp fakültesinin açılmasının bu yaklaşmayı artıracaklarını öngörmüştü. Özellikle kız öğrencilerin eğitim için üniversiteye ve Konya dışına gönderilmeme düşüncesinin, Konya'da tıp fakültesi açılma kararıyla olumlu bir yöne evrilmişti. Tıp fakültesi açıldığında sınav ile fakülteye giren kız öğrencilerin çoğunluğunun Konya liselerinden gelen öğrenciler olması bu düşünceye açıkça işaret ederken, kent ve üniversite işbirliği için ilk adımların atılması olarak değerlendirilebilir. Sosyal psikolog Erol Güngör'ün "Üniversitemizi Konya'nın bir parçası yapacağız" sözlerinde olduğu gibi üniversite, kapalı kapıların anahtarı niteliği taşıdı.

1983 yılında Türkiye'deki nüfusa göre hekim oranı batı ülkelerinin 1943 yılı seviyelerindeydi. Bu nedenle beşinci beş yıllık planlarla sağlık insan gücünün hızla artırılması ve batı ülkelerinin 1975 yılı sayılarına 1985-1994 yılları arasında ulaşılması hedeflenmiştir. Tıp fakültesi açılmasına, sağlık hizmeti mekânları yapılmasına (hastane, sağlık ocağı, ebe evi gibi) rağmen yeterli kontenjan açılmasındaki ve mezun sayısının artırılmasındaki yetersizlikler, nüfus başına az hekim düşmesinin sebepleridir. Bu sistemi düzeltmek için fakülteler açılması gerektiği düşünüldü. Tıp fakültesi öğrencilerinin yükseköğretim öğrencileri içindeki oranı 1965-66'da %6,4 iken 1985-86 da %6,1'e gerilemişti. Bu da ciddi bir tıp fakültesi ihtiyacını göstermekteydi (24, 25, 54).

1982 yılında kurulan Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi ülkeye yeni hekim yetiştirme fonksiyonunu gerçekleştirirken, Konya'nın sosyoekonomik ve kültürel özelliklerinden dolayı başka şehirlerde okuma imkânı bulamayan zeki öğrenciler için büyük bir fırsat eşitliği sağladı.

Türkiye'de kurulan üniversiteler İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde bile, özellikle başlangıç döneminde yeterli öğretim üyesi ve teknik donanıma sahip olmadıkları için zor bir gelişme süreci yaşadılar. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu, okulun açılış yıllarında yaşadıkları zorlukları üzüntü ile şöyle dile getirir:

"İkinci Dünya Savaşında Avrupa'daki yıkıntı nedeniyle araç gereç sıkıntısının baş gösterdiğini, kendi bölümleri için gereken optik malzemeleri teminde çok zorlandıklarını, mikroskop sayısının yetersizliğinden mikroskop başında öğrencilerin uzun kuyrukları hatırladıkça içinin sızladığını" anlatır (55).

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi de benzer zorlu bir süreçten geçmiştir. Bu en başta kuruluşuna onay vermeyen maarif vekili olabildiği gibi zaman zaman malzeme yetersizliği, mekân eksikliği, öğretim üyesi yetersizliği olarak da kendini göstermiş, ancak tüm zorluklara karşın bugünlere gelinmiştir.

1981 yılına kadar Ankara, İstanbul ve İzmir'in dışında Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde kurulmuş toplam 10 üniversitenin öğrenci sayısı, tüm üniversitelerdeki öğrenci sayısının %7'sini aşmamıştır. Bu durum akademik personel sayısı açısından da benzer özellikler taşımaktadır. Nitekim bu dönemde Türkiye'deki toplam 12.573 akademik personelin sadece 1806'sı (%14) bu üniversitelerde (Diyarbakır-Dicle, Adana-Çukurova, Eskişehir-Anadolu, Sivas-Cumhuriyet, Malatya-İnönü, Elazığ-Fırat, Samsun-Ondokuz Mayıs, Konya-Selçuk, Bursa-Uludağ, Kayseri-Erciyes) bulunmaktadır (51, 56). Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin kuruluş yıllarında akademik kadro başta Ankara, Atatürk, Dicle, Hacettepe ve diğer üniversitelerden gelen öğretim üyeleri ile tamamlanırken, temel bilimlerdeki ders desteği için Selçuk Üniversitesi'nin diğer fakültelerdeki akademik kadrolarından yararlanıldı. Tıpta uzmanlık

sınavından önce Konyalı hekimler asistan kadrosuna alınarak eksikler giderilmeye çalışıldı.

Demirci ve Öner Yalçın'ın (57) Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin kuruluş tarihçesini yazdıkları makalede de benzer bulgulara ulaşılmıştır: Üniversitenin Denizli'ye yapmış olduğu sosyal açıdan olumlu katkılar, üniversiteye mekân sağlanabilmesi için eski hastane binalarının dönüştürülmesi, başka üniversitelerden öğretim üyesi desteği almak ve olumsuzluklara rağmen mesai kavramı olmaksızın fedakârca çalışmak gibi. Bu ortak bulgular yeni kurulan üniversitelerin tüm eksikliklerine rağmen ortak değerlere ulaşması ve ülkeye hekim yetiştirmekteki fedakârlıkları anlamak açısından oldukça kıymetlidir.

Üniversiteler yeniliğin besleyicisi, yaratıcı bilginin üretilmesi ve dağıtılması açısından her zaman olduğu gibi bilgi toplumunda ön sırada yer almaktadır. Konya, tarihinde çağının en gelişmiş bilim ve sağlık merkezlerine ev sahipliği yapmış bir kenttir. Bu sözlü tarih çalışmamızda kuruluş sürecini incelediğimiz Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, ülkenin siyasi olarak gergin olduğu bir dönemde, çok kısıtlı imkânlarla, başta kurucu kadroları olmak üzere, sivil toplum örgütleri, sanayici ve esnafı, öğrencileri ve halkıyla bütünleşerek özveri içerisinde, büyük emekler ile bu günlere geldi. Üniversite başta Konya olmak üzere, çevresini ve bölgesini dönüştürerek, başka üniversitelere ilham kaynağı olan bir yapı sergiledi. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi 2012 yılında kendi bünyesinden yeniden doğarak, Konya'ya hizmet veren iki tıp fakültesine (Görsel 8 ve 9) temel kaynak oldu. 2012 yılından itibaren Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi, eğitim ve öğretimin yanı sıra hasta bakım hizmeti de vermeye başladı.

Görsel 8: Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi (58).

Bugün Tıp Fakültesinin öğrencisinden personeline, asistanından akademik kadrolarda bulunan öğretim üyesine kadar herkesin fakültenin geçirdiği tüm bu süreçleri, yaşanan zorlukları ve yapılan fedakârlıkları bilmesi kurumu sahiplenme açısından oldukça önemlidir. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi kadim bir başkent olan Konya için, küllerinden doğup, zorlu yollardan geçerek bizlere ulaşan, adeta bir şifa dağıtıcı *Anka Kuşu*'dur.

Görsel 9: Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hastanesi (59).

Görüşülen Kişiler

Lütfiye Ayar: 1974- halen, Türk Kadınlar Birliği Derneği Başkanı.

Prof. Dr. Mehmet Arslan: Ürolog, Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi ilk Başhekimisi ve Dekan yardımcısı.

Orhan Aydın: Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi ilk fakülte sekreteri.

Semra Baral: Emekli Öğretmen, Tıp fakültesi kuruluş yıllarında: Türk Kadını Güçlendirme Vakfı Muhasip Üyesi, Yardım Sevenler Derneği Yönetim Kurulu Üyesi, Konya Meram Anadolu Lisesi Aile Birliği Başkanı.

Şazer Bilgin: 1980-1982 Göğüs Hastalıkları hastanesi memuru, 1982-2003 Selçuk Ü. Tıp Fakültesi Personel İşleri Memuru, 2003-2014 Selçuk Tıp Fakültesi sekreteri. Halen Eğitim Bilimleri Enstitüsü sekreteri.

Prof. Dr. Halil Cin: 15 Kasım 1984 -1 Kasım 1995, Selçuk Üniversitesi Rektörü.

Mustafa Holat: Cumhuriyet tarihinde ilk resmi Mevlevi postnişini.

Osman İşlerel: 1982-1985 yıllarında Selçuk Üniv. Tıp Fakültesi Hastanesi ameliyathane temizlik görevlisi.

Prof. Dr. Erdal Kalkan: Selçuk Üniversitesi Tıp fakültesi Beyin Cerrahi A D, 3. asistanı, 2013-2017 Anabilim Dalı Başkanı, halen Konya Medova Hastanesi Genel Tıbbi Direktör ve Beyin Cerrahi Ünitesi Tıbbi Direktörü.

Prof. Dr. Sabiha Serpil Kalkan: Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne TUS sınavıyla giren tıp kökenli ilk temel bilim asistanı. Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Histoloji A D Başkanı.

Uzm. Dr. Sait Önal: Konya Medikana Hastanesi Dahiliye Uzmanı.

Prof. Dr. Şükrü Özer: Genel Cerrah, Meram Tıp Fakültesinin ilk Yardımcı Doçenti.

Emin Pasin: 1982-1996 Selçuk Üniversitesi Sağlık, Spor, Kültür Daire Başkanı.

Prof. Dr. Celalettin Vatanssev: Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1983-84 girişli öğrenci, Genel Cerrahi

A D'da Asistan, Yardımcı Doçent, Doçent, Profesör, 2015-2021 Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Dekanı.

Teşekkür

Çalışmamız süresince TBMM Kütüphanesindeki kaynaklara ulaşmamız konusunda verdiği destek için Dt. Fatma Ergüden'e, Konya Koyunoğlu Müzesi'nin basın arşivinde yerel basın taramasında yardımlarından dolayı Ali Acar'a, Selçuk Ü. Tıp Fakültesi ilk öğrenci kayıtlarına ulaşmamızı sağlayan Necmettin Erbakan Ü. Öğrenci İşleri biriminden Belir Dişçi ve Miyase Can'a; Fakülte binasının ulaşabildiğimiz en eski fotoğrafını bize temin eden Necmettin Erbakan Ü. Meram Tıp Fakültesi fotoğrafçısı Metin Göroğlu'na; Selçuk Ü. Tıp Fakültesinin kuruluşu sırasındaki anılarını, deneyimlerini bizimle samimiyetle paylaşan tüm görüşmecilerimize teşekkür ederiz.

Kaynakça

- 1.Konya Ansiklopedisi. Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş., 2021.
- 2.Gül M, Bayram A, Hakkoyunmaz O. Selçuklu'dan Günümüze Konya'nın Sosyo-politik Yapısı. Konya İl Emniyet Müdürlüğü AR-GE Yayınları, Konya, 2003.
- 3.Mustafa Holat ile Bema Erayman'ın 17 Mayıs 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
- 4.Şimşekler N. Konya'dan Dünyaya Mevlana ve Mevlevilik. Karatay Belediyesi Yayını, Konya,2007.
- 5.Altuntaş Y. S. Milli Mücadele'de Konya. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, 2013.
- 6.Yılmaz M. Konya'da Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Mümtaz Bahri Kuru, 2015.
- 7.Küçükdağ Y. Konya Alaeddin Darüşşifası. Konya Büyükşehir Belediyesi, 2020.
- 8.Doğan S. Konya Devlet Hastanesi Tarihçesi. Erişim adresi: <https://www.merhabahaber.com/akademik-sayfalar>, 2009; 9 (27): 422. Erişim tarihi 5 Ekim 2022
- 9.Malche Albert. İstanbul Üniversitesi Hakkında Rapor. Maarif Vekilliği, Devlet Basımevi, 1939; 1-29.
- 10.Kavili A. S. Türkiye Yeni Üniversitelerine Kavuşurken: Türkiye'de Yeni Üniversiteler ve Kuruluş Gerekçeleri. ↪ Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 2010; 65-1: 1-29.
- 11.İstanbul Darülfünununun İlgasına ve Maarif Vekâletince Yeni Bir Üniversite Kurulmasına Dair Kanun (1933). T.C. Resmi Gazete, No: 2252.
- 12.Üniversite Kanunu (1946). T.C. Resmi Gazete, No: 4936.
- 13.Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. 1961.
- 14.Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık. Kalkınma Planı (Birinci Beş Yıl) 1963-1967. Devlet Planlama Teşkilatı, 1963.
- 15.Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık. Kalkınma Planı (İkinci Beş Yıl) 1968-1972. Devlet Planlama Teşkilatı, 1968.
- 16.Üniversiteler Kanunu (1973). T.C. Resmi Gazete, No: 1750.
- 17.Yüksek Öğretim Kanunu (1981). T.C. Resmi Gazete, No: 2547.
- 18.Avcı Akçalı A, Aslan E. Tarih Öğretiminin İyileştirilmesi Yolunda Alternatif Bir Yöntem: Sözlü Tarih. Kastamonu Eğitim Dergisi, 2012; 20-2: 669-688.
- 19.Thompson P. Geçmişin Sesi: Sözlü Tarih. Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1999.
- 20.Tekin G. Kurum tarihi yazımıyla ilgili sorunlar. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi 2008; 42: 331-340.

21. Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem 4, 28.01.1975 tarihli 31. Birleşim, C. 8: 229, 232.
22. Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisi, Toplantı 14, 25.03.1975 tarihli 44. Birleşim, C. 21: 360-366.
23. Dört Üniversite Kurulması Hakkında Kanun (1975). T.C. Resmi Gazete, No: 1873.
24. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Kalkınma Planı (Beşinci Beş Yıl) 1985-1989. Devlet Planlama Teşkilatı, 1985.
25. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Kalkınma Planı (Altıncı Beş Yıl) 1990-1994. Devlet Planlama Teşkilatı, 1994.
26. Konya Koyunoğlu Müzesi Basın Arşivi, 2021.
27. Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci İşleri Arşivi, 2021.
28. Orhan Aydın'ın Berna Erayman ile 26 Mayıs 2021 tarihinde e-posta yoluyla paylaştığı bilgiler.
29. Metin Göroğlu'nun (Meram Tıp Fakültesi fotoğrafçısı) Kişisel Arşivi, 2021.
30. Prof. Dr. Şükrü Özer ile Berna Erayman'ın 10 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
31. Şazer Bilgin ile Berna Erayman'ın 1 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
32. Prof. Dr. Mehmet Arslan ile Berna Erayman'ın 2 Temmuz 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
33. Prof. Dr. Erdal Kalkan ile Berna Erayman'ın 12 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
34. Orhan Aydın'ın Kişisel Fotoğraf Albümü (Şubat 1983), 2021.
35. Osman İşlerel ile Berna Erayman'ın 7 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
36. Emin Pasin ile Berna Erayman'ın 18 Mayıs 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
37. Semra Baral ile Berna Erayman'ın 19 Mayıs 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
38. Prof. Dr. Celalettin Vatansev ile Berna Erayman'ın 8 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
39. Uzm. Dr. Sait Önal ile Berna Erayman'ın 4 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
40. Prof. Dr. Serpil Kalkan ile Berna Erayman'ın 12 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
41. Prof. Dr. Halil Cin ile Berna Erayman'ın 16 Mayıs 2021 tarihinde yaptığı telefon görüşmesi.
42. Lütfiye Ayar ile Berna Erayman'ın 7 Haziran 2021 tarihinde yaptığı özel görüşme.
43. Selçuk Tıp Fakültesi Dergisi, 1984: 1.
44. Yazar T ve Averbek E. 1933 Üniversite Reformundan Günümüze Türkiye'de Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi. Erişim adresi: <http://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12711.2018>; 13-4: 1341-1360. Erişim tarihi 5 Ekim 2022
45. Antalya Ö. L. Tarihsel Süreç İçerisinde Üniversite Misyonlarının Oluşumu. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2007/2; 6: 25-40.
46. Çiftçi M. Girişimci Üniversite ve Üçüncü Kuşak Üniversiteler. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2010; 27: 341-348.
47. Şahinoğlu S. 14 Mart Tıp Bayramını Kutlarken. Kadın İzi Dergisi Mart 2021 (Özel Sayı): 16-18.
48. Ankan A. Milli Türk Tıp Kongreleri (1923-1968) ve Türkiye Sağlık Politikalarına Etkileri Türkiye Tıp Akademisi, Yeni Seri No:1, 2010.
49. Noyan A. Ankara Tıp Fakültesi Kuruluş Tarihçesi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları, 1959.
50. Arda B. Atatürk Türkiye'sinde ilk tıp fakültesinin kuruluşu: Ankara Tıp Fakültesi. Ankara Tıp Fakültesi Mecmuası 1996; 49 (1): 1-6.
51. Sargin S. Türkiye'de Üniversitelerin Gelişim Süreci ve Bölgesel Dağılımı. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2007; 3-5:133-150.
52. Gürüz K. Dünyada ve Türkiye'de Yükseköğretim (Tarihçe ve Bugünkü Sevk ve İdare Sistemleri), ÖSYM Yayınları, Ankara, 2001: 302.
53. Demiroğlu C, Atasü T, Aybar S, Erez S, Müftüoğlu A, Sözen N, Uzel M. Üniversite Eğitim ve Yönetim Sorunları, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fak Yayınları, 1977.
54. DPT, Sosyal Planlama Başkanlığı, Türkiye'de Hekim İhtiyacı ve Tıp Eğitimi, Ankara, 1987; s: 2, 4, 17.
55. Baskan S, Ataç A. Kuruluşunun 75. Gününde Ankara Üniversitesi ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi. Ankara Üniversitesi Yayınları, 2021, s:82.
56. Kuyrukçu Z, Alkan A. Türkiye'de Kurulan Üniversitelerin Yasal Gerekliliklerinin İncelenmesi Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 2020; 7(7): 43-70.
57. Demirci M, Öner Yalçın S. Pamukkale Üniversitesi'nin kuruluş tarihçesi ve ilk 10 yıllık gelişimi. Pamukkale Tıp Dergisi, 2022; 15(1): 175-185.
58. www.hastane.selcuk.edu.tr Erişim tarihi 4 Ekim 2022
59. <https://www.erbakan.edu.tr> Erişim tarihi 4 Ekim 2022